



**POLITIK FOR
AKTIVT
MEDBORGERSKAB**

Forord

Vi vil mere i Randers Kommune. Vi vil skabe større værdi for den enkelte borger, så vi ikke kun yder den lovpligtige service. Vi vil gå videre og skabe de bedste løsninger ved at tænke ud af boksen.

Det kan vi ikke gøre alene. For at nå de bedste løsninger må vi arbejde tæt sammen med borgerne i kommunen. Vi har brug for aktive medborgere, der engagerer sig i hinandens hverdag, og som vil være med til at skabe et endnu bedre Randers.



Vi vil være førende i at inddrage borgere, virksomheder og foreninger til at udvikle vores fælles velfærd. Derfor er aktivt medborgerskab en central del af Randers Kommunes Byråds Vision 2021, så vi sammen sikrer, at aktivt medborgerskab tænkes ind i alt fra daginstitutionerne til vores fælles grønne områder.

Forskellighed er en styrke, og der er brug for, at de aktive medborgere er med til at tænke i (R)anderledes baner og udfordrer kommunen med deres perspektiver og idéer. De aktive medborgere kan bidrage med noget særligt, som kommunen ikke kan skabe alene. Derfor er det vigtigt, at deres bidrag anerkendes, og at de aktive medborgere inddrages så tidligt, at de får indflydelse der, hvor de vil bidrage.

Aktivt medborgerskab er mere end frivillighed. Man kan være en aktiv medborger på mange måder. Den aktive medborger kan være naboen, der hjælper til ved sommerfesten. Det kan være besøgsvennen, der tager på tur med beboerne på plejehjemmet. Og det kan være forældrer, der er engageret i skolebestyrelsen. Medborgerskabet har mange former, og de skal alle tænkes ind i alle grene af Randers Kommunes arbejde for at skabe større værdi og bedre løsninger i hele kommunen.

Fælles for de aktive medborgere er det dog, at deres bidrag altid er frivilligt, og at det ikke kan erstatte de offentligt ansattes arbejdsopgaver. De aktive medborgere skaber en ekstra værdi og bidrager med at finde innovative løsninger i samarbejde med de offentlige ansatte, politikere og virksomheder.

Sammen kan vi skabe et rum, hvor de bedste idéer fremmes, udvikles og dyrkes. Det er derfor, at Randers Kommune vil aktivt medborgerskab.

Byrådet vil med denne politik skabe dynamiske rammer og sikre gode vilkår for de mange borgere, foreninger, virksomheder og medarbejdere i forvaltningen, som i fællesskab skal forme vores kommunes fremtid.

Med venlig hilsen

Claus Omann Jensen,
Borgmester i Randers Kommune

Vi vil mulighederne

I de sidste mange år har debatten omkring velfærdssamfundet handlet om begrænsede ressourcer, om skrantende økonomi, om udfordringer med stigende levealder, arbejdsløshed og indvandring.

Borgernes forventninger til det offentlige er steget, og i debatten har nogle sået tvivl om, hvordan den offentlige sektor skal kunne håndtere fremtidens udfordringer, når den er kendetegnet ved bureaukrati, formaliseret opgaveløsning og vanetænkning.

I denne debat omkring velfærdssamfundet er den offentlige sektor blevet reduceret til en servicevirksomhed. En virksomhed som skal levere service til borgerne så effektivt som muligt under både økonomisk- og kvalitativt pres fra borgere og politikere.

I Randers Kommune har vi større ambitioner! Vi vil ikke nøjes med at forstå velfærdssamfundet ud fra begrænsningerne. I stedet vil vi handle ud fra de mange muligheder, der eksisterer i vores samfund på tværs af forvaltning, foreningsliv, erhvervsliv og borgere i Randers. Vi vil tænke ud af boksen og finde innovative løsninger sammen med alle, der vil et endnu stærkere Randers.

Vi vil fokusere på det, vi kan i fællesskab, og de enorme ressourcer vi har sammen. Det er det, der udgør velfærdssamfundet, og som gør Randers Kommune til et endnu bedre sted at leve.

Innovation og aktivt medborgerskab skal tænkes ind i aktiviteter på tværs af sektorer og alder, så vi sammen kan udnytte hele Randers Kommunes idérigdom. Aktivt medborgerskab skal tænkes ind allerede blandt børnene i børnehaven, og randrusianerne skal have mulighed for at engagere sig i deres omverden helt fra starten af.

Det gode liv handler om indflydelse på eget liv. Velfærdsudfordringerne er komplekse – løsningen af dem forudsætter, at al viden og erfaring bringes i spil. Derfor vil vi skabe et rum, hvor borgerindflydelse og samarbejde på tværs af sektorer er grundlaget for nytænkning og mere effektive løsninger.

Med denne politik vil vi vise, hvad Randers Kommune vil med aktivt medborgerskab, og hvordan vi vil opnå det. Derfor følger politikken gennemgående to spor om, hvad vi vil, og hvordan vi vil gøre det. Sådan vil vi vise, hvordan vi vil tænke Randers' borgere ind i de fælles opgaver, så borgerne får indflydelse på det, der ligger dem nært, og vi sammen kan skabe et endnu bedre Randers.

"Få det (aktive medborgerskab) aktivt ind i skolerne, så tanken kommer tidligt ind i børnenes tankegang naturligt."

Citaterne, der løbende fremgår af politikken, er fra borgerinddragelsesprojektet "Gratis mad for gode idéer". Her har deltagerne i projektet fået en madkurv for at bidrage med deres perspektiv på, hvordan aktivt medborgerskab fremmes i Randers Kommune.

Aktivt medborgerskab

Aktivt medborgerskab kan være alt, en borger foretager sig med henblik på at deltage i løsningen af samfundsopgaver. Det er altså alt lige fra at købe ind for naboen til engagement i lokalpolitik. Den aktive medborger kan bidrage med at løse forskellige opgaver, der er vigtige for fællesskabet og tilføje en særlig værdi, som de offentlige medarbejdere ikke kan skabe. Men den aktive medborger kan mere end det. Den aktive medborger kan være med til at udvikle opgaverne og skabe mere bæredygtige løsninger ved at få indflydelse på opgaveløsningen. Kun ved at gøre brug af hele kommunens iderigdom kan vi nå de mest innovative løsninger og skabe den største kvalitet for borgerne i Randers Kommune.

Vi skaber sammen

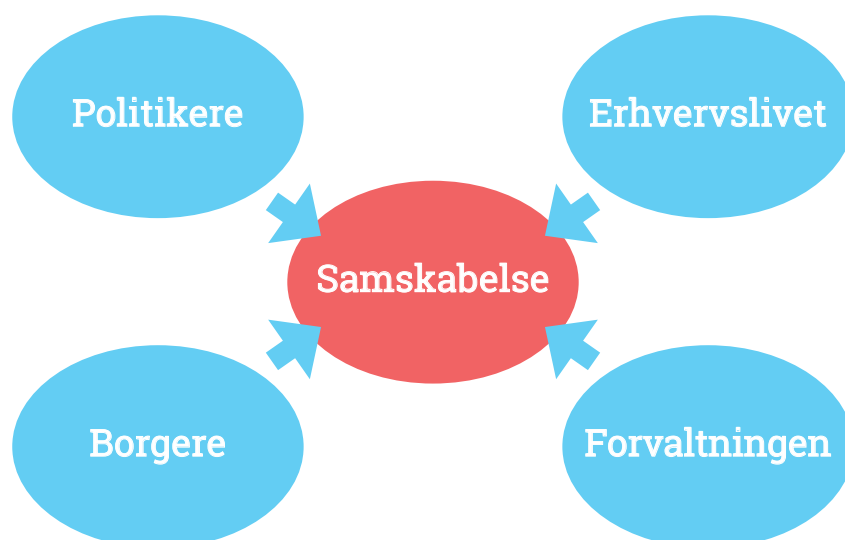
Der er brug for, at alle, der vil et endnu bedre Randers, samarbejder om at skabe de bedste resultater. Det gælder både politikere, forvaltning, borgere, foreninger og virksomheder i Randers Kommune. Et stærkt samarbejde skaber ikke alene bedre og mere langsigtede løsninger. Det understøtter også, at alle får et ejerskab til opgaverne, og det motiverer flere til at tage ansvar for det lokale fællesskab.

Randers Kommune vil samskabelsen. Samskabelse er en proces, hvor flere parter går sammen om at udvikle en opgave. Det er i samspillet mellem borgerne, foreningerne, virksomhederne, politikerne og forvaltningen, at der skabes et rum for innovative løsninger, som er stærkere funderet lokalt og mere bæredygtige, end havde en af parterne alene udviklet idéen.

Borgere skal derfor inddrages i løsninger, der påvirker deres og andres hverdag, og gennem deres indflydelse sikre mere effektive løsninger. Randers Kommunes medarbejdere skal arbejde tæt sammen med borgerne for at udvikle og realisere de bedste løsninger. Der skal være kortere vej mellem borgere og forvaltning, så borgerne kan henvende sig med deres idéer, og forvaltningen kan henvende sig med idéer til borgerne.

Der er brug for alles input. Samarbejde på tværs af sektorer og borgerinddragelse er nøglen til at fremme de bedste ideer og integrere dem i forvaltningens arbejde. Derfor vil Randers Kommune skabe et rum, hvor innovation og samarbejde er i centrum, så vi sammen skaber det Randers, vi ønsker.

Samskabelse i Randers Kommune



A black and white photograph showing the back of a person's head and shoulders. They are wearing a dark t-shirt with the word 'OMBOLD' in large, bold, white letters, and the word 'Frivillig' in a smaller, white font below it. The background is blurred, suggesting an outdoor setting with some structures.

OMBOLD
Frivillig

*"(Randers Kommune skal) være
åben, lydhør og give feedback!
Dermed giver det lyst til at
være mere aktiv!"*

Alle skal med

I Randers Kommune vil vi have alle med! Der er brug for, at alle, der vil være aktive medborgere, bidrager med, hvad de kan. Derfor skal Randers Kommune skabe mulighed for at deltage og tage medansvar på den måde, det giver mening for den enkelte borger. Den aktive medborgers kompetencer skal på samme tid tænkes ind i opgaverne, så borgeren, der deltager i opgaveløsningen, har de rette forudsætninger for at bidrage til løsningen af den aktuelle opgave.

Derfor er medborgerskabsrådet blevet nedsat for at fremme og udvikle aktivt medborgerskab i Randers Kommune. Rådet er sammensat af repræsentanter fra frivillige foreninger, virksomheder, byrådet og almindelige borgere, der er engageret i at skabe et endnu bedre Randers. Rådet bidrager med idégenerering og inspiration til, hvordan man kan blive en aktiv medborger (se afsnittet: "Medborgerskabsrådet").

Der er mange former for deltagelse, og der skal skabes et rum for dem alle. Kun sådan kan alle borgers ressourcer bringes i spil, så vi sammen kan skabe de bedste løsninger. Det skaber ikke kun værdi for andre borgere i Randers Kommune, men også for de aktive medborgere selv, der oplever glæden ved at hjælpe og møde andre mennesker gennem deltagelse i samfundet.

Det skal være muligt at være en aktiv medborger i hele Randers Kommune, ikke kun i Randers By. Derfor skal aktivt medborgerskab tænkes ind i alle dele af forvaltningen, så det er alle randrusianere, der kan engagere sig i deres omverden. Det styrker sammenhængskraften i hele Randers Kommune og skaber et stærkere lokalt fællesskab. Det skaber større tillid mellem borgere og forvaltning at samarbejde på nye måder. På samme tid får borgerne mulighed for at komme tættere på hinanden, hvilket skaber større tillid borgerne imellem.

Det vil vi

- Inddrage alle borgere – ung som gammel.
- Have hele Randers Kommune med, ikke kun Randers By.
- Styrke lokalsamfundene og skabe større tillid blandt borgerne.
- Styrke tilliden mellem borgerne og forvaltningen.

"At det ikke er få men alle der skal "trække."

Sådan gør vi

- Vi inddrager borgerne tidligt, så de får indflydelse på, hvordan opgaverne løses der, hvor det betyder noget for dem.
- Vi tænker hele Randers Kommune ind i det aktive medborgerskab. Der skal skabes mulighed for at være en aktiv medborger i alle dele af kommunen. Vi vil møde borgerne der hvor de er.
- Vi tilstræber, at medborgerskabsrådet repræsenterer Randers Kommunes borgere, foreninger, erhvervsliv og faglige organisationer bredt.

Plads til alle

Der skal være plads til alle i det aktive medborgerskab. Vi skal i fællesskab skabe et rum for aktivt medborgerskab, hvor vi udnytter hinandens styrker og forskellige perspektiver til at finde de bedste løsninger.

Der skal være plads til at tænke ud af boksen uden at være bange for at begå fejl. Det er forudsætningen for at nå de bedste løsninger. Derfor skal der udvises respekt og forståelse for hinandens forskelligheder og tillid til hinandens evner, så alle kan deltage, ingen tabes på gulvet, og det lokale fællesskab styrkes.

Det vil vi

- Udnytte at forskellighed er en styrke.
- Skabe et rum hvor man ikke er bange for at lave fejl.
- Sikre at ingen efterlades uden for fællesskabet.

"Ingen er alene! Du kan komme uanset, hvad skidt du er rodet ud i."

Sådan gør vi

- Vi tænker aktivt medborgerskab ind i alle dele af Randers Kommune – også blandt de socialt udsatte borgere. De udsatte borgere skal have mulighed for at bidrage på en måde, der er meningsfuld for dem, og de skal have indflydelse på de opgaver, der ligger dem nært.
- Vi inddrager borgerne tidligt i processen uafhængig af deres baggrunde for at bringe alle gode idéer i spil.
- Vi skaber klare linjer for et samarbejde, der fremmer rummelighed og modvirker, at borgerne holder igen med deres idéer af bekymring for, hvordan de bliver modtaget.



"Forståelse af andre grupper - forskellighed er en styrke."

En række konkrete initiativer er allerede sat i værk

- **§ 18S-midlerne** er blevet etableret specifikt til at støtte samskabelsesprojekter i kommunen.
- **Frivilligportalen: frivillig.randers.dk** er en fælles indgang til forvaltningen for alle nuværende og kommende frivillige og foreningsaktive i Randers Kommune. Portalen indeholder information om mulighederne som frivillig og inspiration til frivillige aktiviteter.
- **Pjece om forsikring af frivillige** er lavet af forvaltningen, for at skabe klarhed over lovgivningen på området. Pjecen er vedlagt som bilag.
- **Randers-rammen** sætter rammerne for samarbejdet mellem forvaltningen og civilsamfundet, bl.a. ved at fastsætte et princip om, at den offentlige service borgerne har lovkrav på, skal udføres af de offentlige ansatte. Rammen er vedlagt som bilag.
- **Medborgerskabsrådet** er etableret, bl.a. med henblik på at skabe et stærkere bindeled mellem forvaltningen og borgerne.
- **Kompetenceudvikling** for medarbejdere er et fokusområde for forvaltningen. Der er taget initiativ til uddannelse af frivilligledere, fastholdelse af seniormedarbejdes kompetencer i det frivillige arbejde og der arbejdes på tværs af hele forvaltningen med at sammentænke innovation og aktivt medborgerskab.

Roller og rammen for samarbejdet

En tydelig rollefordeling og gensidig respekt for hinandens indsats er forudsætningerne for et godt samarbejde. Derfor er en forventningsafstemning mellem de offentligt ansatte og de aktive medborgere vigtig, så der er et stærkt fundament for samarbejdet, og aktivt medborgerskab understøttes og udvikles. Denne udvikling handler ikke om, at frivillige indsatser skal erstatte lønnet arbejde. Det handler om, at vi i fællesskab udvikler måden, vi gør tingene på i respekt for hinandens bidrag.

De offentligt ansatte har ansvaret for at løse de lovpligtige opgaver, så borgernes rettigheder sikres. De aktive medborgere kan ikke overtage de offentligt ansattes kerneopgaver, hvor der er brug for en særlig faglighed. Imens bidrager de aktive medborgere med en særlig værdi, som de offentligt ansatte ikke har mulighed for at skabe. Deres indsats skal anerkendes og dyrkes.

Rolleerne i samarbejdet

For at borgerinddragelse kan blive til borgerindflydelse er det centralt, at alle parter er opmærksomme på deres indstilling til samarbejdet. Helt grundlæggende skal alle være forberedt på at gøre tingene anderledes og gøre op med træge systemer, der begrænser de gode idéer. Kommunen, borgere og virksomheder skal turde udfordre hinanden med hver deres perspektiver og tage initiativ til at gå skridtet længere. Derfor sættes der i det følgende fokus på hver parts rolle i samarbejdet for, at de mest bæredygtige løsninger nås.

Forvaltningen:

- Skal se muligheder, ikke begrænsninger. Forvaltningen skal ikke lade formelle barrierer stå i vejen for gode idéer.
- Skal være risikovillig og modarbejde en nulfejlskultur.
- Skal facilitere samskabelsesprocesser sammen med eller for aktive borgere. Koordinatorrollen skal være der, hvor engagementet er, og det giver mening. Derfor skal det ikke nødvendigvis være forvaltningen, som koordinerer en opgave – det afhænger af den enkelte opgave.
- Skal være formidler af samarbejde mellem virksomheder og civilsamfund.
- Har et ansvar for at gøre relevante borgere til en ressource i opgaveløsningen. Eksempelvis kan flere forældre blive en ressource for sit eget barn ved at få del i det fælles ansvar for elevernes læringsmiljø.

Erhvervslivet:

- Kan stille ressourcer og kompetencer til rådighed for borgere og civilsamfund.
- Kan åbne deres døre for borgerne.

De aktive medborgere:

- Skal bidrage der, hvor det giver mening for dem.
- Skal være igangsættere og idéudviklere.
- Skal turde udfordre kommunen med sine idéer.

Vi vil samarbejdet

For at sikre et godt samarbejde mellem det offentlige og borgere har Randers Kommune lavet Randers-rammen, så alle er klædt godt på til at skabe et solidt samarbejde. Rammen skal ikke læses som en begrænsning for udviklingen af de kommunale opgaver. Den skal læses som et bidrag til at sikre, at udviklingen sker i respekt for de offentlige ansattes faglighed, samt at frivilligt arbejde ikke skal erstatte lønnet arbejdskraft, men er et supplement hertil.

Derfor er der udviklet tre principper, som udgør fundamentet for et konstruktivt samarbejde, der skaber et rum for idéudvikling og deltagelse:

- 1) Civilsamfundet og forvaltningen i Randers Kommune er forskellige aktører, men forskelligheden er en styrke, og det er konstruktivt, at de to aktører udfordrer hinanden fra hver deres udgangspunkt og med hver deres kompetencer. Det afgørende er, at samarbejdet mellem de to aktører baserer sig på **respekt, tillid og anerkendelse**.
- 2) Civilsamfundet er mangfoldigt og består af mange former for aktiv deltagelse og frivillighed. Mangfoldigheden er en mulighed for at blive udfordret og er ikke en begrænsning. Derfor bør samspillet mellem civilsamfundet og Randers Kommune have **plads til alle deltagelsesformer**.
- 3) Samarbejdet mellem civilsamfundet og forvaltningen i Randers Kommune kan bidrage til fornyelse og udvikling af nye løsninger til velfærdssamfundet. Det gode samarbejde baserer sig på, at de to aktører arbejder sammen om konkrete opgaver, hvor der udvikles fælles løsninger, og hvor forventninger afstemmes i fællesskab forud for samarbejdet. Derfor bør udgangspunktet være, at civilsamfundet og Randers Kommune er **ligeværdige samarbejdsparter**.

Samarbejdet kan have mange størrelser. Det kan være enkelt aftaler med individuelle borgere eller det kan være større partnerskabsaftaler på tværs af forvaltningen, virksomheder og frivillige foreninger. Partnerskabsaftalerne kan være et godt redskab til at forpligte alle parterne på en måde, der skaber grobund for et særligt frugtbart og bindende samarbejde til gavn for kommunens borgere. Derfor skal de forskellige samarbejdsformer tænkes ind i det videre arbejde med politikken for aktivt medborgerskab i de politiske udvalg.

Det vil vi

- Sikre et stærkt samarbejde baseret på gensidig respekt.
- Sikre en klar rollefordeling mellem de offentlige ansatte og de aktive medborgere.
- Anerkende alles bidrag til at skabe et bedre Randers.
- Skabe plads til flere typer af aktive medborgere.

Sådan gør vi

- Vi respekterer og anerkender både de offentlige ansattes faglige bidrag og de aktive medborgeres særlige værdi.
- Vi tænker flere typer af aktivt medborgerskab ind i alle led af forvaltningen, så der skabes plads til mange deltagelsesformer.
- De politiske udvalg tænker de forskellige samarbejdsformer ind i deres videre arbejde med aktivt medborgerskab.

Anerkendelse og indflydelse

Det frivillige engagement skal anerkendes, og de aktive medborgere skal have mulighed for at definere og udvikle de opgaver, de løser. Alle med interesse i en opgave skal inddrages tidligt, så alle idéer kommer i spil. Der skal skabes et rum, hvor aktører med forskellige perspektiver og faglige baggrunde mødes, udvikler og gentænker de offentlige opgaver. Sådan sikres det, at de offentlige opgaver løses på den mest effektive måde.

Det er randrusianerne, der ved, hvad de har brug for. Derfor skal de aktive medborgere ikke kun inddrages i udførelsen af samfundsopgaverne. De skal også have indflydelse på, hvordan opgaven løses. Sådan får de aktive medborgere et ejerskab over opgaven, og de får mulighed for at gøre en forskel.

Når borgerne bliver inddraget tidligt og får medindflydelse på opgaveløsningen, giver det ikke alene bedre løsninger. Det skaber også en større følelse af medansvar for lokalsamfundet og motiverer flere til at deltage. De aktive medborgere skaber en særlig værdi for deres medmennesker, som de offentligt ansatte ikke har mulighed for at bidrage med. Derfor skal deres bidrag til Randers Kommune anerkendes og understøttes, så vi sammen kan skabe endnu større værdi for den enkelte borger i Randers.

Det vil vi

- Anerkende de aktive medborgeres indsats for lokalsamfundet.
- Give borgerne medindflydelse på, hvordan opgaverne løses.
- Bringe idéerne i spil og finde de bedste løsninger sammen.

"(Vi skal) tage mere ansvar for vores omgivelser. Vi kan godt samle affald og rydde op i nærområdet."

Sådan gør vi

- Vi inddrager aktivt borgere tidligt i processen og giver dem indflydelse på, hvordan opgaverne tæt på dem løses.
- Vi respekterer og anerkender de aktive medborgeres bidrag og den særlige værdi, de skaber for Randers Kommune.

Medborgerskabsrådet

Medborgerskabsrådet har blandt andet til formål at understøtte aktivt medborgerskab i Randers Kommune. Det gør rådet ved at arbejde for at skabe dialog og samarbejde mellem borgere, politikere og forvaltningen. Men rådet gør mere end det. Rådet giver inspiration til, hvordan man kan blive en aktiv medborger i Randers Kommune.

Det tager initiativ til at lave aktiviteter, hvor randrusianerne får indflydelse på deres hverdag og kan tage ansvar for at løse nogle af udfordringerne i deres lokalområde. Medborgerskabsrådet tænker ud af boksen og omsætter byens energi og engagement til konkrete initiativer mellem borgere, forvaltning og politikere.

Det vil vi

- Et medborgerskabsråd der skaber dialog mellem borgere, politikere og forvaltning.
- Et medborgerskabsråd der skaber et rum for, at de aktive medborgere får indflydelse dér, hvor det giver mening for dem.
- Et medborgerskabsråd der tænker ud af boksen og giver inspiration til, hvordan man kan blive en aktiv medborger.

Sådan gør vi

- Forvaltning og politikere inddrager medborgerskabsrådet i de processer, som er relevante for borgere i Randers Kommune, så rådet kan skabe dialog og komme med input og anbefalinger.
- Bidrager med støtte til medborgerskabsrådets aktiviteter.
- Er imødekommende overfor nye ideer til effektiv borgerinddragelse i de kommunale beslutningsprocesser.

"(Medborgerskabsrådet skal) være et stærkt bindeled mellem borger og kommune."



Vision 2021

Vi vil være de bedste til at inddrage de aktive medborgere, foreninger og virksomheder til at udvikle vores fælles velfærd. Politikken for aktivt medborgerskab skal derfor ses som et led i Randers Byråds Vision 2021, hvor vi sammen kan skabe gode rammer for et bæredygtigt samarbejde mellem de aktive medborgere og forvaltningen. Det er byrådets vision, at de offentlige ansatte går i dialog med aktive medborgere om, hvordan man deler ansvaret for at skabe større værdi for den enkelte borger. Randers' ildsjæle skal inddrages tidligt og udfordre kommunen med deres perspektiver, så opgaverne udvikles, og borgerne får medejerskab.

Fra vision til handling

Randers Kommune har længe arbejdet aktivt med frivillighed. Et arbejde der særligt er blevet lagt vægt på siden 2012, hvor frivillighedspolitikken blev vedtaget. Siden da har vi arbejdet på at integrere frivillighed i alle dele af kommunens opgaver. Vi har blandt andet arbejdet på at videreudvikle kommunikationen om frivillighed, og hvilke muligheder man har for at blive frivillig i Randers Kommune.

Men vi vil mere end frivillighed! Vi vil tænke aktivt medborgerskab i bredere forstand ind i alle grene af den offentlige opgaveløsning. Der skal være plads til en større mangfoldighed af aktive medborgere, så alle har mulighed for at bidrage med det, de kan. Borgerne skal have indflydelse på opgaverne tæt på dem for, at de bedste løsninger bringes i spil. Flere dele af forvaltningen gør allerede en stor indsats i forbindelse med aktivt medborgerskab. Men vi vil gå skridtet videre og bruge det endnu mere i alle dele af forvaltningen.

Borgerne i Randers Kommune er derfor blevet inddraget aktivt i udarbejdelsen af politikken for aktivt medborgerskab, så flere relevante hensyn og idéer er blevet hørt i processen. Sådan har vi styrket forudsætningerne for, at politikken kan udgøre et stærkt fundament for at fremme aktivt medborgerskab i Randers Kommune.

Borgerinddragelse

For at skabe en politik, der rummer mange perspektiver, har der været en høj grad af borgerinddragelse gennem flere konkrete projekter.

Borgerne er blandt andet blevet inddraget gennem det Mobile Kommune Kontor (MOKOKO), hvor en 40-fods container i spraglede farver fungerede som kommunekontor på ni forskellige steder i kommunen. Her havde borgerne mulighed for at komme med deres idéer til en ny politik for aktivt medborgerskab.

Borgerne er også blevet hørt gennem "Gratis mad for gode idéer", hvor deltagerne fik en madkurv for at bidrage med deres input til, hvordan aktivt medborgerskab styrkes i Randers Kommune. Men det er ikke kun borgerne, der er blevet inddraget. Virksomheder og foreninger er også tænkt ind for at sikre en bredt dækkende politik. Derfor blev der lavet en spørgeskemaundersøgelse af både virksomheder og foreninger i Randers Kommune.

Undersøgelserne viste, at der er potentiale – særligt blandt foreningerne – for at skabe flere projekter sammen med aktive medborgere og forvaltningen i Randers Kommune. De viste også hvilke barrierer, der er for aktivt medborgerskab, og deraf hvad der skal tænkes ind i den videre strategi. Virksomhederne er også vigtige samarbejdspartnere, som har kompetencer og ressourcer der skal bringes i spil i endnu højere grad end tidligere.

Det næste skridt

Politikken for aktivt medborgerskab skal ligesom den tidligere frivillighedspolitik tænkes ind i alle dele af forvaltningens opgaveløsning i Randers Kommune. Derfor er der lavet oversigter over aktivitetsniveauet for aktivt medborgerskab inden for alle områderne i forvaltningen, så det er muligt løbende at følge op på resultaterne af politikken.

Politikken for aktivt medborgerskab er en rammepolitik. De politiske udvalg er derfor ansvarlige for at konkretisere politikken indenfor deres fagområder, ved at udvælge og prioritere de indsatsområder, aktiviteter og effektmål, som de ønsker at arbejde ud fra på baggrund af politikken. I denne proces har politikere og forvaltning mulighed for at inddrage Medborgerskabsrådet. Efterfølgende vil de politiske udvalg årligt skulle følge op på implementeringen af de konkrete indsatser og aktiviteter, som udgør politikken for aktivt medborgerskab på deres område.

Hvert område i forvaltningen er forpligtet til at have en ansvarlig kontaktperson, som borgere, foreninger og virksomheder kan henvende sig til. Kontaktpersonen har ligeledes ansvaret for løbende at følge op på implementeringen af politikken for aktivt medborgerskab og forvaltningens opstillede mål på området.

I forbindelse med vedtagelsen af politikken udarbejdes der yderligere en informationspakke om, hvad man skal være opmærksom på ved indgåelse af partnerskabsaftaler mellem forvaltningen og frivillige foreninger eller andre samarbejdspartnere samt ved indgåelse af aftaler med personer, der ønsker at være frivillige.

Mål og opfølgning

For at styrke det aktive medborgerskab i Randers Kommune, er det nødvendigt at udvikle nye og flere samarbejdsformer, så alle borgeres forskellige ressourcer kan komme i spil. Derfor er de politiske udvalg ansvarlige for at tænke brugen af forskellige samarbejdsformer, som eksempelvis partnerskabsaftaler, ind i deres valgte aktiviteter og effektmål.

Der kan opstilles flere typer af effektmål. Eksempelvis kan det fastsættes hvor mange nye samskabelsesprojekter eller andre initiativer til borgerinddragelse, der skal igangsættes og hvornår. De politiske udvalg kan også vælge at fokusere på mere kvalitative mål, som større borgertilfredshed i tilbud eller initiativer baseret på frivillighed, bedre evalueringer af initiativer til borgerinddragelse mv.

Der vil løbende blive fulgt op på politikens resultater, gennem tværgående evalueringer af udviklingen i det aktive medborgerskab i Randers Kommune. Det sikrer et løbende fokus på en gennemgående inddragelse af borgernes ressourcer og deltagelse i den offentlige opgaveløsning.

Kommunikationsstrategi

Politikken og det løbende arbejde med aktivt medborgerskab skal kommunikeres tydeligt ud til hele Randers Kommune, så de gode historier videreformidles. Det er vigtigt for at sikre opbakning til aktivt medborgerskab og engagere flere borgere. Derfor udarbejdes der en kommunikationsstrategi for, hvordan borgerne får større kendskab til aktivt medborgerskab i Randers Kommune og deres muligheder for at engagere sig lokalt. Byrådssekretariatet har ansvaret for at udarbejde kommunikationsstrategien, mens de øvrige dele af forvaltningen er ansvarlige for at tænke strategien ind i det løbende arbejde med aktivt medborgerskab.

Følgende elementer tænkes ind i strategien:

- Sociale medier: Medier som Facebook-sider og grupper skal bruges aktivt til at sprede den gode historie, aktivere borgerne og starte diskussioner om den fælles velfærd. Randers Kommune skal være aktiv og kommunikere der, hvor borgerne er.
- Samlet information: Alle relevante dokumenter og informationer om aktivt medborgerskab i Randers Kommune som forsikring af frivillige mv. samles på én hjemmeside, så borgerne kun behøver at henvende sig ét sted for at kunne danne sig et overblik over forholdene.
- Målrettede opslag: Både sociale medier og hjemmesider skal bruges til løbende at videreformidle information om opgaver, hvor aktive medborgere kan bidrage.
- Byttebørs: Der oprettes en platform mellem virksomheder, foreninger og aktive medborgere, hvor de hver kan præsentere, hvad de kan bidrage med. På denne måde kan der formidles kontakt mellem gode idéer og borgere, der gerne vil bidrage mere til lokalsamfundet.
- Begivenheder: Gennem Facebook vil Randers Kommune dele begivenheder, der er aktuelle for aktive medborgere.
- Medborgerskabsrådet: Rådet kan selv skabe debat og engagere borgerne gennem de sociale medier. Men Randers Kommune skal ligeledes bruge de sociale medier og hjemmesiden til at formidle kontakt mellem borgerne og Medborgerskabsrådet.

Det gør vi

- Vi arbejder videre med **§ 18S-midlerne** for at støtte samskabelseprojekter i Randers Kommune.
- Vi bruger **frivillighedsportalen** frivillig.randers.dk i højere grad til at engagere aktive medborgere og ud til flere.
- Vi prioriterer at være **mere aktive på de sociale medier** for at diskutere og inddrage borgerne der, hvor det giver mening for dem.
- Vi udarbejder en **informationspakke** med bl.a. pjecen om forsikring af frivillige til forvaltningen om, hvad man skal være opmærksom på ved indgåelse af partnerskabsaftaler med frivillige foreninger.
- Vi bruger **Randers-rammen** aktivt i vores samarbejde med aktive medborgere for at understøtte et konstruktivt og anerkendende samarbejde.
- Vi laver en **kommunikationsstrategi** for at sikre, at borgerne i Randers Kommune får kendskab til medborgerskabsprojekterne, og hvordan de kan engagere sig.
- Vi skaber en **organisering** i forvaltningen, der fremmer vidensdeling og samarbejde om aktivt medborgerskab på tværs af områderne i Randers Kommune.
- Vi arbejder for at styrke samarbejdet med **Medborgerskabsrådet** og inddrager dem, der hvor det er relevant.
- Vi videreuddanner medarbejderne løbende for at sikre, at alle har de rette **kompetencer** til at skabe et godt samarbejde mellem de offentligt ansatte og de aktive medborgere.

Eksempler på aktivt medborgerskab

Vorup FB's fodboldhold for udviklingshæmmede borgere

- *Hvem:* Fodboldklubben i Vorup.
- *Hvad:* Vorup FB har oprettet et hold for udviklingshæmmede, der træner og spiller kampe i klubben ligesom de andre hold. De har bl.a. spillet kamp mod det danske kvindelandshold for udviklingshæmmede.
- *Hvor:* Vorup
- *Hvorfor:* Fordi det giver borgerne mulighed for at få nye venskaber og have det sjovt sammen på fodboldbanen. På samme tid når Vorup FB ud til en gruppe borgere i det almindelige foreningsliv, som man traditionelt har haft svært ved at få med.

Samskabelse om byomdannelse i Langå (M&T)

- *Hvem:* Borgere og foreninger i Langå.
- *Hvad:* Gennem et demokratisk valgt lokalråd har de aktivt bidraget til udarbejdelsen af et byfornyelsesprogram, ligesom de bidrager både i planlægning og gennemførelse af programmet.
- *Hvor:* Langå.
- *Hvorfor:* For at give borgerne maksimal indflydelse på indretningen af Langå. Det har givet tilfredshed og ejerskab, ligesom det har styrket fællesskabet. Borgerne har desuden fået mere for pengene, da dyre rådgivere har været overflødige – kommunen og borgerne har løftet opgaven sammen.

Rickshawcykling (Ældre og Kultur)

- *Hvem:* Ældre og frivillige i Randers Kommune.
- *Hvad:* Frivillige tilbyder ældre medborgere cykleture i rickshawcykler.
- *Hvor:* I hele Randers Kommune, både i byen, på landet, i skoven og ved vandet.
- *Hvorfor:* Fordi det giver smil på læben, frisk luft, en masse gode oplevelser og snak på tværs af generationer og samfundslag.

Bogvenner (Ældre og Kultur)

- *Hvem:* Ældre og frivillige i Randers Kommune.
- *Hvad:* Frivillige er bindeled mellem ældre medborgere og bibliotek/bogbus, så deres funktion er at hente og bringe bøger.
- *Hvor:* Hele Randers Kommune.
- *Hvorfor:* Fordi mange ældre stadig har et stort ønske om at læse, selvom de ikke selv er i stand til at komme til biblioteket. Derudover skabes der gode relationer og interessefællesskaber på tværs af generationer og samfundslag.

Fortællestund (Børn og skole)

- *Hvem:* Børn og frivillige i Børnehaven Bredstrupsgade.
- *Hvad:* Frivillige fortæller eventyr og fortællinger fra deres liv.
- *Hvor:* I Børnehaven Bredstrupsgade.
- *Hvorfor:* Fordi børnene lærer koncentration og fordybelse og oplever mangfoldighed.